Rangka Kerja Kadar Rujukan Baharu

Pada 2 Januari 2015, Kadar Asas (Base Rate, BR) telah menggantikan Kadar Pinjaman Asas (Base Lending Rate, BLR) sebagai kadar rujukan utama bagi kemudahan pinjaman dan pembiayaan runcit kadar terapung baharu. Rencana ini membincangkan peranan kadar rujukan secara umum, dorongan menggantikan BLR, ciri-ciri utama dan manfaat daripada rangka kerja BR baharu ini, serta peralihan daripada BLR kepada BR. Gambaran keseluruhan landskap kadar rujukan semasa di bawah BR mengakhiri rencana ini.

(i) Peranan kadar rujukan

Kadar rujukan ialah komponen utama kadar pinjaman bagi pinjaman kadar terapung. Secara umumnya, kadar rujukan memainkan tiga peranan penting. Pertama, kadar rujukan merupakan asas bagi menentukan harga pinjaman kerana lazimnya kadar rujukan berkait dengan kos dana bank. Kedua, kadar rujukan membolehkan bank-bank mengubah kadar pinjaman terapung bagi mencerminkan perubahan dalam kos pendanaan yang mungkin timbul daripada perubahan dasar bank pusat dan keadaan pendanaan pasaran secara umum. Ketiga, kadar rujukan memastikan perubahan dalam dasar monetari akan dialirkan kepada peminjam dan seterusnya mempengaruhi keputusan yang dibuat berkaitan dengan penggunaan, pelaburan dan hutang.

(ii) Dorongan bagi kadar rujukan baharu

Sejak mula diperkenalkan pada tahun 1983, BLR digunakan sebagai kadar rujukan utama bagi pinjaman kadar terapung di Malaysia. Walau bagaimanapun, sejak kebelakangan ini, BLR didapati kurang relevan sebagai asas menentukan harga pinjaman, memandangkan kadar pinjaman runcit bagi pinjaman baharu ditawarkan dengan diskaun yang besar berbanding dengan BLR (Rajah 1). Kaji selidik kadar pinjaman perumahan yang ditawarkan oleh bank perdagangan utama pada tahun 2013 menunjukkan pinjaman telah ditawarkan pada kadar antara 2.0% hingga 2.5% di bawah BLR[1]. Selain kos dana dan Keperluan Rizab Berkanun (Statutory Reserve Requirement, SRR), kos pengurusan risiko mudah tunai, margin keuntungan, dan kos operasi turut dimasukkan dalam pengiraan BLR (Rajah 2). Kemasukan komponen ini telah menjadikan perubahan dalam BLR kurang telus. Ini telah menyumbang kepada pelarasan BLR yang tidak sekata dengan perubahan dasar monetari. Terdapat beberapa kes yang menunjukkan BLR tidak diselaraskan sepenuhnya berbanding dengan penurunan kadar dasar semalaman (Overnight Policy Rate, OPR). Sebagai contoh, susulan

Rajah 1

Bank Perdagangan: Kadar Pinjaman Asas (BLR) dan Kadar Pinjaman Purata (ALR) bagi Pinjaman Baharu Berasaskan BLR

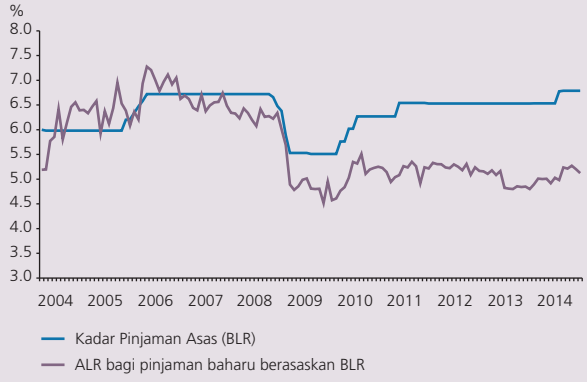

Sumber: Bank Negara Malaysia

[1] Spread negatif yang diperhatikan ini bukanlah keadaan yang unik bagi Malaysia. Dalam beberapa tahun kebelakangan, keadaan ini merupakan perkara yang biasa berlaku di negara yang menerima pakai rangka kerja kadar pinjaman asas.

penurunan OPR secara terkumpul sebanyak 150 mata asas pada tahun 2008 dan 2009, BLR hanya menurun sebanyak 121 mata asas. Sebaliknya, apabila OPR kemudiannya dinaikkan sebanyak 100 mata asas, BLR diselaraskan sepenuhnya. Pindahan yang tidak sepenuhnya bagi pembayaran balik oleh peminjam sedia ada mengurangkan keberkesanan satu saluran utama transmisi dasar monetari terhadap ekonomi. Pindahan dasar monetari yang tidak sekata juga didapati antara pinjaman baharu dengan peminjam sedia ada apabila OPR dinaikkan. Ini berikutan persaingan antara bank untuk memberikan pinjaman baharu menyebabkan pinjaman ini lebih kompetitif dari segi penentuan harga. BLR juga agak kurang sensitif terhadap perubahan dalam kos pendanaan disebabkan faktor seperti keadaan pasaran yang tidak berkaitan dengan perubahan dasar monetari. Semua kekurangan ini mendorong kepada perlunya rangka kerja kadar rujukan baharu yang membolehkan bank- bank menguruskan risiko kadar faedah dengan berkesan, yang adil dan telus kepada peminjam, di samping memudahkan transmisi dasar monetari yang berkesan.

(iii) Ciri utama dan manfaat rangka kerja Kadar Asas

BR menggantikan BLR sebagai asas bagi penentuan harga pinjaman runcit baharu yang menggunakan kadar rujukan. Berbeza dengan BLR, BR ialah kadar rujukan yang berasaskan kos dana[2]. Sehubungan dengan itu, BR ditentukan hanya melalui SRR dan kos pendanaan sesebuah institusi kewangan (Rajah 2). Dari segi kos pendanaan, institusi kewangan mempunyai fleksibiliti untuk memilih tanda aras kadar pasaran wang atau kadar pasaran kewangan yang wajar bagi mencerminkan kos pendanaan yang digunakan untuk memberi pinjaman. Komponen lain dalam penentuan harga pinjaman seperti risiko kredit peminjam, premium risiko mudah tunai, kos operasi dan margin keuntungan dimasukkan dalam spread yang ditokok kepada kadar rujukan, yang tidak akan berubah sepanjang tempoh pinjaman[3].

Rajah 2

Perbandingan antara Rangka Kerja Kadar Pinjaman Asas (BLR) dengan Kadar Asas (BR)

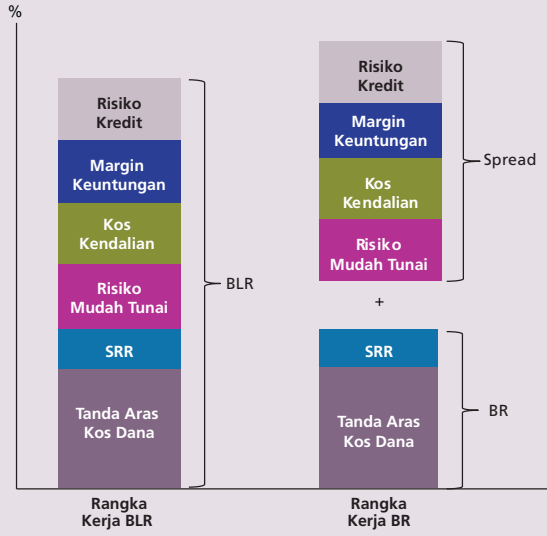

Sumber: Bank Negara Malaysia

[2] Kaji selidik berkaitan amalan penentuan harga pinjaman di pelbagai negara menunjukkan bahawa penggunaan kadar rujukan ialah amalan biasa. Secara umumnya, terdapat dua jenis kadar rujukan – kadar pinjaman asas dan kadar rujukan berasaskan kos dana. Kedua-duanya berkait rapat dengan kos dana. Kadar pinjaman asas, bagaimanapun, membolehkan elemen lain seperti margin keuntungan dan kos operasi dimasukkan ke dalam kadar rujukan, manakala dalam rangka kerja kos dana, kadar rujukan hanya terdiri daripada kos dana – semua komponen lain dimasukkan ke dalam spread yang ditokok kepada kadar rujukan.

[3] Penentuan harga spread hanya boleh diubah jika pinjaman itu distruktur semula disebabkan oleh kemerosotan risiko kredit peminjam yang teruk, yang menjejaskan keupayaan untuk memenuhi obligasi pembayaran balik.

BR baharu ini dijangka memberikan manfaat kepada peminjam dan institusi kewangan, di samping memudahkan transmisi perubahan dasar monetari terhadap ekonomi dengan lebih berkesan. Satu aspek utama BR ialah lebih telus dan adil kepada peminjam. Berbeza dengan BLR yang membenarkan perubahan dalam faktor yang tidak berkaitan dengan kos pendanaan dicerminkan dalam kadar pinjaman selepas kontrak pinjaman dimeterai, kadar pinjaman bagi pinjaman berasaskan BR hanya akan berubah sebagai tindak balas terhadap perubahan dalam kos pendanaan. Oleh sebab kos pendanaan adalah berdasarkan kepada kadar pasaran wang dan pasaran kewangan yang mudah diperoleh[4] oleh peminjam, perubahan BR menjadi lebih telus.

Bagi institusi kewangan, BR membolehkan kadar faedah bagi pinjaman sedia ada berubah mengikut perubahan dalam keadaan pendanaan pasaran, dan ini akan membantu mereka mengurus risiko dedahan kadar faedah pasaran. BR juga dijangka menyediakan asas yang wajar kepada institusi kewangan untuk menentukan harga pinjaman kadar terapung kerana ia mencerminkan kos dana tanda aras yang relevan untuk memberikan pinjaman. Kesan penting daripada semua ini ialah institusi kewangan tidak mempunyai insentif untuk menetapkan harga pinjaman di bawah paras BR, kerana membuat kontrak pinjaman di bawah kos dana tanda aras adalah tidak menguntungkan, sedangkan semua komponen bukan kos lain diasingkan sebagai spread positif yang ditokok kepada BR. Pengenalan rangka kerja kadar rujukan baharu juga akan menggalakkan disiplin yang lebih tinggi dalam amalan penentuan harga oleh bank-bank. Di bawah BR, semua faktor bukan kos dalam penentuan harga pinjaman, termasuk premium risiko, ditetapkan sepanjang tempoh pinjaman. Oleh itu, rangka kerja baharu menggalakkan bank untuk menentukan harga dan menguruskan risiko ini dengan berkesan.

Bagi kebanyakan institusi kewangan, pinjaman kadar terapung ditanda aras dengan kadar pasaran wang jangka pendek. Perubahan kadar ini berikutan pelarasan dasar monetari kebiasaannya adalah sekata, tanpa mengambil kira hala tuju dasar tersebut. Oleh yang demikian, berbeza dengan BLR yang pelarasannya tidak semestinya sekata dengan kenaikan dan penurunan OPR, perubahan dalam BR akan dicerminkan dengan sekata apabila OPR dinaikkan atau diturunkan. Di samping itu, BR juga dijangka memudahkan transmisi perubahan dalam keadaan pendanaan pasaran dengan lebih sekata kepada pinjaman baharu dan yang sedia ada. Ini akan meningkatkan keberkesanan perubahan dasar monetari untuk mempengaruhi keputusan perbelanjaan dan peminjaman, dan seterusnya akan mempengaruhi ekonomi mengikut hala tuju yang disasarkan dengan lebih berkesan.

Oleh sebab rangka kerja baharu ini memerlukan peralihan kepada penandaarasan kadar pinjaman runcit berbanding dengan kadar yang didorong oleh kuasa pasaran, risiko transmisi turun naik pasaran kewangan kepada peminjam dalam tempoh krisis juga akan meningkat. Bagi mengurangkan risiko ini, bank-bank boleh memasukkan harga risiko ini ke dalam spread mudah tunai. Selain itu, dalam keadaan tersebut, Bank Negara Malaysia juga akan mengendalikan operasi monetarinya untuk menguruskan ketidaktentuan dalam pasaran wang domestik. Faktor-faktor ini akan memastikan risiko kos pendanaan bank tidak dipindah kepada peminjam secara berlebih-lebihan sewaktu pasaran kewangan menghadapi tekanan yang tinggi.

(iv) Peralihan daripada Kadar Pinjaman Asas kepada Kadar Asas

Harga bagi pinjaman kadar terapung sedia ada yang telah diluluskan sebelum 2 Januari 2015 akan terus ditentukan berdasarkan BLR. Untuk memastikan peminjam yang masih terikat dengan pinjaman berasaskan BLR tidak mengalami kerugian berbanding dengan peminjam baharu berasaskan kadar rujukan BR, pelarasan ke atas BLR yang perlu dikaitkan secara langsung dengan perubahan dalam BR. Oleh itu, institusi kewangan dikehendaki mempamerkan BR dan BLR mereka di semua cawangan dan laman sesawang masing-masing.

[4] Sebagai contoh, Kadar Antara Bank Kuala Lumpur Ditawarkan (Kuala Lumpur Interbank Offered Rate, KLIBOR) disiarkan oleh kebanyakan akhbar tempatan utama, dan juga oleh Reuters dan Bloomberg.

Apa yang perlu ditekankan ialah pelaksanaan BR ini bukanlah merupakan perubahan dalam pendirian dasar monetari. Oleh itu, perubahan yang dicadangkan ini tidak akan memberikan kesan kepada paras kadar faedah keseluruhan bagi pinjaman runcit dalam ekonomi[5], kerana BR yang disebut dan spread khusus peminjam mencerminkan amalan sedia ada institusi kewangan apabila menentukan harga pinjaman. Peralihan kepada rangka kerja baharu ini adalah untuk mengukuhkan kaitan antara kadar pinjaman runcit dengan kadar rujukan yang digunakan oleh institusi kewangan untuk menguruskan risiko perubahan kos pendanaan pada masa hadapan yang akan ditanggung untuk menyediakan pinjaman (Rajah 3).

Rajah 3

Perbandingan antara Kadar Pinjaman Disebut di bawah Rangka Kerja Kadar Pinjaman Asas (BLR) dengan Rangka Kerja Kadar Asas (BR)

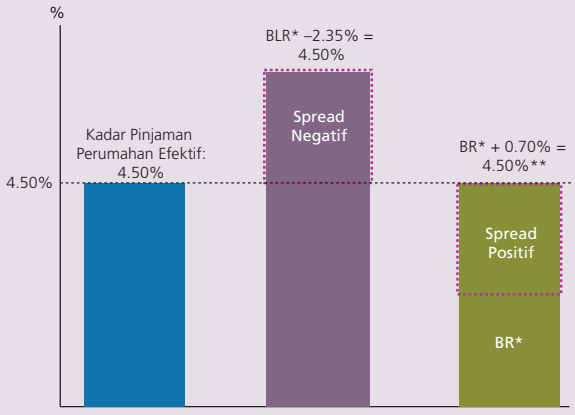

* Untuk tujuan ilustrasi, BLR diandaikan sebanyak 6.85%, manakala BR diandaikan sebanyak 3.80%

**Kadar pinjaman efektif di bawah rangka kerja BLR dan rangka kerja BR diandaikan serupa, di bawah andaian bahawa semua risiko diambil kira dengan sewajarnya

Sumber: Bank Negara Malaysia

(V) Landskap kadar rujukan di bawah Kadar Asas

Di bawah rangka kerja BR yang baharu ini, institusi kewangan mempunyai fleksibiliti untuk memilih antara tanda aras kadar pasaran wang atau pasaran kewangan yang sesuai bagi mencerminkan secara wajar kos yang berkaitan apabila memberikan pinjaman. Pada 2 Januari 2015, pinjaman kadar terapung bagi kebanyakan institusi kewangan ditanda aras dengan Kadar Antara Bank Kuala Lumpur Ditawarkan (KLIBOR) 3 bulan[6]. Selain KLIBOR, beberapa bank memilih untuk menggunakan pendekatan kos pendanaan komposit sebagai tanda aras bagi menentukan BR. Kos pendanaan komposit mencerminkan kos purata pemerolehan dana baharu melalui pelbagai instrumen, termasuk deposit runcit dan pendanaan borong. Perbezaan dalam metodologi BR mempunyai beberapa implikasi kepada peminjam.

[5] Melainkan terdapat perubahan dalam dasar monetari dan keadaan pendanaan pasaran, kadar pinjaman runcit terapung baharu di bawah Kadar Asas tidak seharusnya berbeza daripada kadar pinjaman efektif di bawah rangka kerja BLR, berdasarkan andaian bahawa semua risiko yang berkaitan dengan pinjaman itu telah diambil kira dengan sewajarnya.

[6] Sebab-sebab KLIBOR dipilih mencerminkan beberapa faktor. Apabila bank berpeluang memberikan pinjaman, kadar KLIBOR 3 bulan ialah kos marginal untuk mendapatkan dana baharu dalam pasaran borong melalui pinjaman antara bank atau deposit syarikat. Kadar KLIBOR 3 bulan juga merupakan rujukan standard bagi kontrak kewangan dan penyelesaian instrumen lindung nilai seperti swap kadar faedah dan niaga hadapan KLIBOR, yang digunakan oleh bank-bank untuk menguruskan risiko kadar faedah. Pemilihan KLIBOR juga akan meningkatkan ketelusan dalam pergerakan BR, kerana KLIBOR ialah kadar pasaran yang boleh diperhatikan dan disiarkan pada setiap hari.

Pertama, berbanding dengan BLR yang secara relatif seragam di semua bank, kini mungkin terdapat sedikit perbezaan dalam BR merentas institusi kewangan. Apabila mula diperkenalkan, julat BR ialah 3.20% - 4.25%. Perbezaan ini pada awalnya mungkin dilihat menguntungkan bank-bank yang menawarkan BR yang lebih rendah kerana peminjam mungkin mempunyai tanggapan bahawa kos pinjaman dengan bank-bank tersebut kurang mahal. Walau bagaimanapun, peminjam perlu membandingkan kadar pinjaman efektif, yang juga termasuk premium risiko, kos operasi, dan margin keuntungan, berbanding dengan hanya merujuk paras BR. Dalam hal ini, satu kaji selidik berkaitan kadar pinjaman efektif bagi pinjaman perumahan di seluruh sistem perbankan, yang dibuat selepas pelaksanaan rangka kerja BR, mendapati kadar efektif yang dikenakan oleh pelbagai bank kekal amat kompetitif walaupun terdapat perbezaan dalam BR. Bagi memudahkan peminjam membuat perbandingan dan membuat keputusan kewangan berasaskan maklumat, Bank Negara Malaysia mengarahkan semua bank menyiarkan kadar pinjaman efektif untuk produk pinjaman perumahan yang standard[7] yang ditawarkan kepada pelanggan yang paling tinggi kepercayaan kredit.

Kedua, kedua-dua BR yang menggunakan metodologi yang berbeza dijangka menunjukkan tindak balas yang berbeza-beza terhadap perubahan OPR. Meskipun pinjaman yang berasaskan KLIBOR mungkin berubah sepenuhnya, pinjaman yang berasaskan pendekatan kos pendanaan komposit dijangka tidak berubah sepenuhnya disebabkan deposit akaun simpanan dan semasa yang mempunyai faedah kecil atau tanpa faedah kurang sensitif kepada perubahan OPR. Perbezaan dalam pengiraan BR ini berupaya memenuhi keperluan dan kesanggupan mengambil risiko peminjam yang berbeza-beza. Pinjaman BR yang terikat kepada kos pendanaan komposit akan memberi peminjam lebih kestabilan dalam pembayaran balik walaupun berlaku perubahan dalam OPR. Sebaliknya, peminjam bagi pinjaman BR yang terikat kepada KLIBOR dijangka mengalami lebih banyak perubahan dalam pembayaran balik, tetapi akan mendapat manfaat daripada penurunan yang lebih besar dalam pembayaran balik sekiranya OPR diturunkan.

Oleh sebab BR mencerminkan perubahan dalam keadaan pendanaan pasaran, BR mungkin berubah dengan lebih kerap berbanding dengan BLR. Bagi mengurangkan turun naik BR berikutan perubahan kecil dalam keadaan pendanaan pasaran, kebanyakan bank telah menggunakan penampan, iaitu peningkatan atau pengurangan dalam kos pendanaan yang kekal melampaui nilai ambang tertentu sahaja akan mencetuskan semakan ke atas BR. Bagi kebanyakan bank, nilai ambang ini berada dalam julat 5 - 10 mata asas. Walau bagaimanapun, pelarasan dalam pendirian dasar monetari akan memerlukan semakan segera ke atas BR untuk memastikan transmisi yang lancar kepada peminjam.

Kesimpulannya, kadar rujukan baharu merupakan langkah selanjutnya ke arah landskap kewangan yang lebih mantap di negara ini. Pada masa hadapan, fleksibiliti yang wujud dalam rangka kerja ini membolehkan kadar rujukan berubah memandangkan peminjam kini lebih canggih membuat pilihan produk yang sepadan dengan kesanggupan mengambil risiko masing-masing. Sementara itu, institusi kewangan pula berupaya menawarkan rangkaian produk berdasarkan kadar rujukan yang berbeza-beza untuk menguruskan perubahan dalam komposisi pendanaan dan strategi mereka, selain menguruskan elemen risiko yang berbeza-beza. Bank Negara Malaysia akan memantau dengan rapi pelaksanaan mekanisme BR bagi memastikan pencapaian objektif yang dihasratkan, iaitu untuk meningkatkan ketelusan dalam penentuan harga pinjaman dan meningkatkan kecekapan transmisi dasar monetari.

[7] Produk pinjaman perumahan yang standard ditakrifkan sebagai pinjaman 30 tahun dengan nilai pokok sebanyak RM350,000 dan tanpa tempoh sekatan (lock-in).